

Kobiety powinny stracić prawa wyborcze – tak, jak i mężczyźni

Barry Macleod-Cullinane

25.08.2019

Dwusetna rocznica *Vindication of the Rights of Woman*¹ Mary Wollstonecraft wydaje się być dobrą okazją do przypomnienia czytelniczkom i czytelnikom prostej, acz często zapomnianej prawdy. To, że kobiety powinny mieć takie samo prawo do stanowienia praw jak mężczyźni jest poza dyskusją. Tu kobiety i mężczyźni naprawdę są równi: „Nikt nie ma prawa stanowić Praw”².

Spadkobierczynie sufrażystek, współczesne feministki głównego nurtu twierdzą, że aby skończyć z uciskiem cierpianym przez kobiety i ich dyskryminacją konieczne są prawa stanowione przez państwo. Obojętnie, czy tą dyskryminacją są różnice w zarobkach, szansach na zatrudnienie, przysługujących prawach do posiadania majątku czy, co najważniejsze, przyzwolenie (męskiego) społeczeństwa na przemoc wobec ich osób i własności, feministki zwracają się o środki zaradcze i sprawiedliwość do państwowego prawodawstwa³.

Spółczesność może być oparte na jednym z dwóch wzajemnie wykluczających się aksjomatów: przymusie albo zgodzie. Przymus tworzy hierarchiczne, oparte na sile stosunki między jednostkami, przybierające zwykle formę kradzieży, niewolnictwa i morderstwa – i jest on zinstytucjonalizowany w państwie. Zgoda jest podstawą wolnego handlu czy też *laissez-faire* z tylko jedną zasadą, prawem natury, które zachowuje prawo każdego do kontrolowania swej osoby i majątku pod warunkiem, że nie ingeruje on w podobne prawo kogось innego do swobodnego posługiwania się własnym ciałem i majątkiem, i kontrolowania ich.

Męski szowinistyczny pracodawca, potępiany przez „politycznie poprawnych” intelektualistów za odmowę zatrudniania kobiet, jest karany za swe uprzedzenia, musząc oferować wyższe płace dla przyciągnięcia dodatkowych pracowników – mężczyzn. Jego zwiększone koszty i zmniejszona konkurencyjność pozwalają firmom zatrudniającym tańszych pracowników-kobiety sprzedawać taniej od niego, co po pewnym czasie podnosi płace kobiet i obniża płace mężczyzn⁴.

---

¹ „*A Vindication of the Rights of Woman: with Structures on Political and Moral Subjects [1792]*” Penguin, Harmondsworth, Middlesex, 1992.

² Opinie wyrażone w artykule są zbliżone do tych wyrażanych przez czolowego XIX-wiecznego teoretyka wolnościowego Lysandra Spoonera w eseju „*A Right to Make Laws?*” opublikowanym w „*Liberty*” i „*The New Age*” J. M. L. Babcocka, i ponownie w znakomitej antologii Wendy McElroy „*Freedom, Feminism, and the State: An Overview of Individualist Feminism*” Cato Institute, Washington, D.C., 1982 [1st edition]. Książka McElroy jest być może ostatecznym zbiorem tekstów z tej dziedziny.

³ McElroy w swym artykule „*You’ve slid a long way, baby!*”, opublikowanym w „*No Statesman*”, Vol. 1, No. 1 (1990) oferuje szczególnie bezlitosną krytykę poglądu socjalistycznych feministek, że ucisk ma swe źródło w procesie rynkowym. Pokazuje ona, że ucisk nie jest konsekwencją działalności rynkowej, ale wynika z przemocy państwa i jego ingerencji w rynek. Jako że proces rynkowy karze po pewnym czasie dobrowolną dyskryminację jednostek, to wprowadza on, jak to ujął Ludwig von Mises, harmonię właściwie rozumianych interesów. Przewagi i przywileje mogą być zatem utrzymywane w obliczu tego procesu jedynie poprzez używanie przemocy, czy to indywidualne, czy zinstytucjonalizowane w formie państwa. Zob. także klasyczne rozróżnienie pomiędzy Państwem a Rynkiem nakreślone przez Franza Oppenheimera w „*The State*” Vanguard Press, New York, 1926.

⁴ Argument ten jest nakreślony dokładniej przez Waltera Blocka, który pokazuje, dlaczego „Męska Szowinistyczna Świnia” powinna być uznana za współczesnego bohatera – znajduje się on w jego godnym uwagi i głęboko przenikliwym przesłaniu tolerancji: „*Defending the Undefendable: The Pimp, Prostitute, Scab, Slumlord*,”

Ustawy o „równych płacach” dają całkiem odmienny rezultat. Zakaz zastępowania kosztownych mężczyzn tańszymi pracownikami-kobietami zmniejsza szanse zatrudnienia kobiet; zatrudnieni już pracownicy wyciągają płace powyżej stawki rynkowej, co równa się przymusowej redystrybucji od biednych do bogatych. Nic dziwnego, że związki zawodowe popierają ustawy o płacach minimalnych.

Takie ustawodawstwo, czy roszczenia do majątku innych, wskrzesza na powrót sytuację, w której zdaniem feministek cierpią kobiety, tj. zalegalizowany przymus przypominający niewolnictwo – i popierając to feministki wydają się wypierać swych wcześniejszych zasad. Amerykański feminizm wyłonił się z XIX-wiecznego, radykalnie indywidualistycznego antyniewolniczego ruchu związanego z pismem „*The Liberator*” Williama Lloyd Garrisona⁵. Siostry Grimke, Sarah i Angelina, pokazywały w broszurach i prelekcjach, jak prawa kobiet i prawa niewolników na równi nie istnieją wobec państwowego prawa.

A jednak niektóre feministki popierają przywrócenie ustawowego niewolnictwa, wyrażając to bardziej w języku roszczeń niż prawa do władania sobą. Jest to konsekwencja kampanii na rzecz ustawowego „*prawa do aborcji na żądanie*”⁶. Naturę tego zadania ujawnia następujący scenariusz: wyobraźmy sobie, że wszyscy lekarze odmawiają z takiej czy innej przyczyny przeprowadzania aborcji. Przy „*prawie do aborcji na żądanie*” konieczne byłoby zmuszenie kilku lub wszystkich opornych lekarzy do przeprowadzenia operacji i tym samym ustanowienie stosunków międzyludzkich opartych na przemocy, sprowadzające zmuszanych do roli niewolników.

Pogląd, że takie roszczenia można wywieść z reguł demokracji jest fałszywy z tej przyczyny, że jest obojętne, czy czyjeś prawo do władania sobą przywłaszcza sobie jedna osoba, czy milion osób, które to przegłosowują i wtrącają tego kogoś w niewolnictwo. Feministki domagające się sprawiedliwości i wolności powinny uzmysłwić sobie fakt, że sprawiedliwość nie może być stanowiona w drodze przymusu państwa nad jednostkami, musi natomiast być odkryta poprzez usunięcie owego zgubnego prawodawstwa, które unieważnia prawo kobiet i mężczyzn do władania sobą⁷.

Libeler, Moneylender, and Other Scapegoats in the Rogue's Gallery of American Society” Fleet Press Corporation, New York, 1976.

⁵ Jeśli chodzi o historyczne szkice na temat wyłaniania się myśli indywidualistycznego feminizmu, zob. „*The True Mothers of Feminism*” Wendy McElroy, opublikowane w „*Reason*”, lipiec 1983, str. 39-42, oraz jej późniejszy traktat na ten temat, „*The Roots of Individualist Feminism in 19th Century America*”, str. 3-26, który stanowi początkowy rozdział „*Freedom, Feminism, and the State*”. Dr Stephen Davies napisał podobną znakomitą historię wolnościowego feminizmu w Wielkiej Brytanii, „*Libertarian Feminism in Britain, 1860-1910*” LA Pamphlet No. 7, Libertarian Alliance, London, 1987. Ten ostatni tekst służy do obalania mitów współczesnych socjalistycznych feministek na temat pochodzenia ruchu feministycznego w Wielkiej Brytanii.

⁶ Jeśli chodzi o argument na rzecz prawa do aborcji wynikający jawnie z zasady władania sobą, patrz wystąpienie McElroy, „*What Does it Mean To Be An Individual? (Self-Ownership Is Key To Abortion Issue)*” w debacie z Doris Gordon z Libertarians for Life, organizacji antyaborcyjnej, w „*Rampart Individualist*”, Vol. 1, No. 4, jesień, 1983, str. 3-9.

⁷ Ten pogląd na państwo, prawo i sprawiedliwość jest poglądem Woluntarystów, z którymi Wendy McElroy mocno się utożsamia. Użyteczny zbiór pism Woluntarystów został opublikowany jako „*Neither Bullets nor Ballots: Essays on Voluntaryism, The Voluntaryists*” Baltimore, Maryland, 1983; znajdują się tam eseje McElroy, George’a H. Smitha i Carla Watnera. Woluntaryści dążą do „*delegitymizacji państwa przez edukację*” i

Jak zauważył Lysander Spooner, „jeśli kobiety, zamiast wnosić petycje o dopuszczenie do udziału we władzy ustanawiającej więcej praw, obwieszczą obecnym prawodawcom, że one, kobiety, pójdą do parlamentu i cisną w ogień wszystkie istniejące kodeksy, to zrobią bardzo rozsądną rzecz – jedną z najrozsądniejszych rzeczy, jakie są w stanie zrobić. I będą miały ze sobą tłum mężczyzn – przynajmniej wszystkich rozsądnych i uczciwych mężczyzn w tym kraju – którzy z nimi pójdą”⁸.

W niniejszym artykule próbowałem przedstawić parę idei i ogólny “wydźwięk” argumentów charakteryzujących tradycje indywidualistycznego feminizmu używając jej jako tła do przeegzaminowania rozpowszechnionych roszczeń współczesnego socjalistycznego feminizmu. Chociaż tekst ten broni się sam i nie potrzebuje wielu przypisów, zdecydowałem się włączyć doń – dla zainteresowanych – opatrzone przypisami przewodnik bibliograficzny, który odnosi poszczególne argumenty zawarte w tekście do materiałów źródłowych.

“orędują za wycofaniem się ze współpracy i milczącej zgody, na której ostatecznie opiera się władza państwa”. Powinno się jednak tu zaznaczyć, że nie jest to ostatnia nowinka strategiczna wśród wolnościowców i, jak podkreślają to współcześni Woluntaryści, pochodzi z klasycznego dzieła „Etienne’a de la Boetie *The Will to Bondage* [trans. *A Discourse on Voluntary Servitude*], 1577, [1735], *Libertarian BroadSides* No. 6, Ralph Myles Publisher, Colorado Springs, 1974. Za część tej tradycji można uznać też Lysandra Spoonera; jego “*No Treason: The Constitution of No Authority and Natural Law: The Science of Justice*” są ostatnio dostępne w znakomitym zbiorze pod redakcją George’a H. Smitha “*The Lysander Spooner Reader, Fox & Wilkes*” San Francisco, 1992.

⁸ Lysander Spooner, “*A Right to Make Laws?*”, str. 330.

Anarcho-Biblioteka
Teksty spod czarnej flagi

Barry Macleod-Cullinane
Kobiety powinny stracić prawa wyborcze – tak, jak i mężczyźni
25.08.2019

[https://innyswiat.com.pl/
kobiety-powinny-stracic-prawa-wyborcze-tak-jak-i-mezczyzni-16-1-2002/](https://innyswiat.com.pl/kobiety-powinny-stracic-prawa-wyborcze-tak-jak-i-mezczyzni-16-1-2002/)
Tłum. J. Sierpinski

pl.anarchistlibraries.net